

Dosarul nr. 2ra-1360/22  
2-21073869-01-2ra-26092022

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul central – E. Culinca  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru

## DECIZIE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit  
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătoriai

Svetlana Filincova  
Galina Stratulat  
Dumitru Mardari  
Victor Burduh  
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Galina Munteanu,  
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Galina Munteanu împotriva Întreprinderii de Stat „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Galina Munteanu, s-a menținut hotărârea din data de 07 iulie 2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 11 mai 2021 Galina Munteanu a înaintat cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva Întreprinderii de Stat „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” (în continuare ÎS „EHGeoM”), prin care a solicitat modificarea alin. 3 al ordinului nr. 136p din 10 decembrie 2020 cu privire la modificarea statelor de personal și anume excluderea funcției contabil-șef adjunct din lista funcțiilor necesare pentru a fi reduse; restabilirea funcției de contabil-șef adjunct în statele de personal pentru anul 2021, începând cu 1 ianuarie 2021; anularea ordinului nr. 20p din 11 februarie 2021 cu privire la concediere; restabilirea în funcția de contabil-șef adjunct al ÎS „EHGeoM”; încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă din data concedierii și până la data restabilirii; repararea prejudiciului moral estimat la suma de 50 000 lei și a cheltuielilor de judecată. (f.d. 2-4, 56-57)

În motivarea cererii de chemare în judecată Galina Munteanu a indicat că la 21 ianuarie 2019 în baza contractului individual de muncă a fost angajată în cadrul ÎS „EHGeoM” în funcție de contabil-șef adjunct, pe o perioadă determinată de la 21

ianuarie 2019 până la 26 martie 2022.

Reclamanta a menționat că odată cu numirea noului administrator-interimar Ștefan Vieru, adică din 06 octombrie 2020, au început problemele acesteia la serviciu, iar de la angajații întreprinderii a aflat că noul administrator dorește eliberarea ei din funcție. În acest sens a menționat că la 09 noiembrie 2020 a solicitat eliberarea contractului colectiv de muncă. Administratorul-interimar i-a comunicat că refuză să elibereze actele solicitate, iar dacă ceva nu-i place poate să se elibereze. La fel a menționat că la 19 noiembrie 2020 a adresat președintelui Consiliului de administrație întrebarea cu privire la data desfășurării concursului pentru ocuparea funcției de administrator al ÎS „EHGeoM”, ceea ce l-a deranjat mult pe administratorul-interimar Ștefan Vieru, care a remarcat că, dacă are mult timp liber va fi redusă. În ziua următoare a fost supusă unor observații nejustificate, cu informarea că nu are dreptul să intre în alte birouri, să discute cu angajații, să părăsească locul de muncă cu o minută mai devreme sau mai târziu și că va fi monitorizată continuu.

Ulterior, la 10 decembrie 2020 administratorul ÎS „EHGeoM”, Ștefan Vieru, a emis ordinul nr.136p cu privire la modificarea statelor de personal prin care începând cu data de 01 ianuarie 2021 s-a redus inclusiv funcția de contabil șef-adjunct.

În susținerea ilegalității reducerii funcției pe care o deținea, Galina Munteanu a menționat că din toate funcțiile reduse numai funcția de contabil-șef adjunct era ocupată. La fel a relatat că angajatorul era obligat s-o informeze, în formă scrisă, despre reducerea funcției cu cel puțin 30 zile calendaristice înainte de declanșarea procedurilor de modificare a statelor de personal, adică până la emiterea ordinului nr.136p din 10 decembrie 2020.

Galina Munteanu a subliniat că conform pct. 2 al ordinului nr. 139p din 14 decembrie 2020, urma să i se propună ocuparea altei funcții vacante. În opinia reclamantei urma să i se propună funcțiile de contabil-șef sau specialist resurse umane, deoarece ambele funcții erau ocupate de angajați-pensionari, contractul cărora expira la 31 decembrie 2020, dar nici o funcție nu i-a fost propusă. La 01 ianuarie 2021 contabilul-șef a fost reangajat în funcție, în condițiile în care acesta este pensionar, nu cunoaște limba de stat, calculatorul și programele contabile, deși această funcție trebuia să-i fie propusă reclamantei.

Reclamanta a mai menționat că la 04 ianuarie 2021 administratorul-interimar Ștefan Vieru a emis ordinul cu privire la încălcarea de către aceasta a disciplinei muncii. Cu ordinul reclamanta nu a luat cunoștință. Solicitarea unei copii de pe ordin s-a interpretat de către administrație ca refuz de a semna ordinul, întocmindu-se în acest sens un proces-verbal, care a fost semnat de „favoriții” administratorului-interimar.

Galina Munteanu a indicat că pentru a scăpa de presiunea psihologică, la 11 ianuarie 2021 a înaintat cerere cu privire la acordarea concediului anual de odihnă. La 14 ianuarie 2021 reclamanta a fost informată cu nu are dreptul la concediu.

Având în vedere că i-a fost refuzată acordarea concediului de odihnă, la 15 ianuarie 2021, reclamanta a solicitat o zi liberă pentru a-și căuta un alt loc de muncă, la care, la fel, a primit refuz, iar, la 12 februarie 2021 a fost eliberată din funcție în temeiul ordinului nr. 20p din 11 februarie 2021 în legătură cu reducerea funcției de contabil-șef adjunct.

Reclamanta a menționat că nu cunoaște motivul hărțuirii psihologice îndreptate în privința sa din partea administratorului Ștefan Vieru, dar pe faptul dat s-a adresat

către Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității cu o petiție privind discriminarea pe motiv de apartenență politică – membru PACE.

Prin hotărârea din 07 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de către Galina Munteanu împotriva ÎS „EHGeoM”. S-a admis parțial solicitarea ÎS „EHGeoM” și s-a încasat de la Galina Munteanu în beneficiul ÎS „EHGeoM” suma de 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. (f.d. 88, 92-100)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen, de către Galina Munteanu. (f.d.90)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 16 iunie 2022 a respins apelul declarat de către Galina Munteanu, a menținut hotărârea din data de 07 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. (f.d. 140,141-152)

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Galina Munteanu, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată sau după caz trimiterea cauzei la rejudecare. (f.d. 159-161)

În motivarea recursului Galina Munteanu a menționat că hotărârile contestate sunt contrare normelor legale de drept procedural și material care guvernează speța. Instanța de apel nu a aplicat normele pe care trebuia să le aplice.

Recurenta a indicat că contrar prevederilor art. 42<sup>1</sup>, alin. (5) din Codul muncii de la data desfășurării ședinței Consiliului de administrare și până la data emiterii ordinului cu privire la modificarea statului de personal nu a trecut 30 de zile calendaristice pentru declanșarea procedurii de concediere. Mai mult, recurenta nu a fost invitată la ședința Consiliului de administrare, unde s-a examinat plângerile acesteia și nu a fost înștiințată până la data de 10 decembrie 2020 despre faptul reducerii funcției deținute de către aceasta.

La materialele dosarului nu se găsește vreo dovadă că au fost respectate de către angajator prevederile legale privind informarea salariaților despre declanșarea procedurii de concediere în legătură cu reducerea statelor de personal.

Galina Munteanu a calificat ca fiind eronată concluzia instanțelor de judecată precum că angajatorul a respectat prevederile art. 88 din Codul muncii în partea motivării ordinului privind reducerea numărului sau a statului de personal, care presupune referirea obligatorie a angajatorului la date concrete cu caracter juridic sau economic-financiar ce impun necesitatea optimizării efectivului de angajați, reducerii numărului sau statelor de personal din care să reiasă o motivație logică și/sau acțiuni concrete, necesare și stringente în vederea eficientizării procesului funcțional al întreprinderii de stat și care să justifice incontestabil necesitatea reducerii funcției de contabil șef-adjunct. Astfel, în opinia recurentei ordinul nr.136p din 10 decembrie 2020 cu privire la modificarea statelor de personal nu poate fi pus la baza procedurii de concediere în cazul reducerii numărului sau a statelor de personal, deoarece acesta nu corespunde prevederilor legale și anume nu este motivat.

La fel nu este motivat nici ordinul 139p din 14 decembrie 2020 cu privire la preavizare, deoarece nu conține necesitatea desființării și concedierii, nefiind respectat dreptul preferențial al recurente. Mai mult, instanța de apel, deși a constatat că în ordin este inserată informația cu privire la propunerea unui loc de muncă, acest fapt nu a fost realizat, la materialele dosarului nu se regăsește dovada propunerii unui post de muncă

vacant și refuzul Galinei Munteanu de a-l accepta.

Cu referire la încălcarea normelor de drept procedural recurenta a menționat că instanțele de judecată nu au atras în proces angajata T. Ghimciuc, a cărei drepturi sunt încălcate prin emiterea ordinului cu privire la concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal a funcție deținute de către Galina Munteanu pe perioada concediului de maternitate a T. Ghimciuc, implicit fiind concediată și T. Ghimciuc.

În conformitate cu art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 16 iunie 2022, expediată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la 16 iulie 2022. ( f.d. 153)

La 14 septembrie 2022, în termen, Galina Munteanu a depus recursul împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Curtea Supremă de Justiție la 26 septembrie 2022 a expediat în adresa ÎS „EHGeoM” copia recursului declarat de către Galina Munteanu. (f.d. 177)

La 30 septembrie 2022 ÎS „EHGeoM” a depus referință asupra recursului declarat de către Galina Munteanu, prin care a solicitat respingerea acestuia ca inadmisibil. ( f.d. 181)

În conformitate cu art. 439, alin. (2) din Codul de procedură civilă după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului.

Prin încheierea din 28 decembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat admisibil recursul depus de către Galina Munteanu împotriva deciziei din 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și s-a numit spre examinare, în complet de cinci judecători.

Prin prisma art. 441 și 444 din Codul de procedură civilă recursul se examinează de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate problemele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimații, care au recepționat copia recursului, au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson vs Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä vs Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, parag. 26 – 27).

În conformitate cu articolul 432, alin. (2), lit. a) din Codul de procedură civilă se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată. Alin. (4) din același articol prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către

Galina Munteanu, întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 445, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Prin prisma prevederilor art. 118, alin. (3) din Codul de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130, alin. (1-3) din Codul de procedură civilă statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe de judecată și confirmată de părți.

Astfel, probatoriul acumulat în materialele dosarului demonstrează că la 21 ianuarie 2019 în baza contractului individual de muncă Galina Munteanu a fost angajată în cadrul ÎS „EHGeoM” în funcție de contabil-șef adjunct, pe o perioadă determinată de la 21 ianuarie 2019 până la 26 martie 2022. (f.d.9-15)

La 10 decembrie 2020 în legătură cu necesitatea reducerii cheltuielilor de administrare, optimizării statelor de personal întru excluderea dublării atribuțiilor funcționale ÎS „EHGeoM” a emis ordinul nr. 136p cu privire la modificarea statelor de personal. Potrivit alin. 3, începând cu 01 ianuarie 2021 s-a redus printre altele și funcția de contabil-șef adjunct. (f.d. 17)

Prin ordinul nr. 139p din 14 decembrie 2020 Galina Munteanu a fost preavizată despre concedierea sa din funcția de contabil-șef adjunct la expirarea termenului de două luni de zile de la data preavizării, în legătură cu reducerea funcției, urmare a modificării statelor de personal. (f.d.18)

La 12 februarie 2021 în baza ordinului nr. 20p Galina Munteanu a fost concediată și încetat contractul individual de muncă, începând cu 12 februarie 2021. (f.d. 19)

Galina Munteanu, considerând parțial ilegal ordinul nr.136p din 10 decembrie 2020 cu privire la modificarea statelor de personal și încălcarea procedurii de preavizare, la 11 mai 2021 s-a adresat cu prezenta acțiune, solicitând modificarea alin. 3 al ordinului nr. 136p din 10 decembrie 2020 prin excluderea funcției de contabil-șef adjunct din lista funcțiilor necesare pentru a fi reduse; restabilirea funcției de contabil-șef adjunct în statele de personal pentru anul 2021; anularea ordinului nr. 20p din 11 februarie 2021 cu privire la concediere; restabilirea în funcția de contabil-șef adjunct al ÎS „EHGeoM”; încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă din data concedierii și până la data restabilirii; repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de

judecată. (f.d. 2-4, 56-57)

Fiind investită cu examinarea cauzei, Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din data de 07 iulie 2021 a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Galina Munteanu, totodată a încasat de la Galina Munteanu în beneficiul ÎS „EHGeoM” suma de 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 16 iunie 2022 a respins apelul declarat de către Galina Munteanu, a menținut hotărârea din data de 07 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În opinia instanțelor de judecată ierarhic inferioare angajatorul la modificarea statelor de personal, reducerea funcției de contabil-șef adjunct și preavizarea salariatei, nu a încălcat prevederile legale ce reglementează aceste instituții. Astfel, instanțele de judecată nu au constatat niciun temei de modificare a alin. 3 al ordinului nr. 136p din 10 decembrie 2020 prin excluderea funcției de contabil-șef adjunct din lista funcțiilor reduse și de anulare a ordinului de concediere a Galinei Munteanu.

Galina Munteanu prin recursul înaintat a criticat soluția instanțelor de judecată privind respingerea cererii de chemare în judecată, menționând că în acest sens instanțele de judecată au interpretat eronat legea.

Astfel, problema supusă controlului judecătoresc în faza de recurs constă în verificarea corectitudinii aplicării de către instanțele de judecată ierarhic inferioare a prevederilor Codului muncii privind procedura de reducere a funcției de contabil-șef adjunct ca urmare a modificării statelor de personal și procedura de concediere a Galinei Munteanu ca rezultat al reducerii numărului sau a statelor de personal.

Pentru a elucida aspectele abordate în speță, instanța de recurs va raporta circumstanțele prezentate mai sus la normele de drept material ce reglementează raportul juridic dedus judecății.

În conformitate cu art. 45 din Codul muncii contractul individual de muncă este înțelegerea dintre salariat și angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al unității, iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum și să achite la timp și integral salariul.

Din materialele dosarului rezultă că la 21 ianuarie 2019 a fost încheiat contractul individual de muncă, prin care Galina Munteanu a fost angajată în funcție de contabil-șef adjunct pe perioada 21 ianuarie 2019-26 martie 2022. (f.d. 9-16)

Ulterior, angajatorul, prin ordinul nr.136p din 10 decembrie 2020 a dispus modificarea statelor de personal și a redus printre altele și funcția de contabil-șef adjunct al ÎS „EHGeoM”, iar prin ordinul nr. 20p din 11 februarie 2021 Galina Munteanu a fost concediată în legătură cu reducerea funcției de contabil-șef adjunct, începând cu 12 februarie 2021. (f.d.17, 19)

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că modificarea statelor de personal și încetarea contractului individual de muncă în legătură cu reducerea funcției ca urmare a modificării statelor de personal este reglementată de legislația muncii, avându-se în vedere respectarea unor principii care sunt de natură să asigure atât interesele salariaților, cât și interesele angajatorilor.

Prin prisma art.10, alin. (2) din Codul muncii angajatorul este obligat să aprobe și/sau să modifice statele de personal ale unității în condițiile stabilite de Codul muncii.

Astfel, legislația muncii acordă angajatorului dreptul, în funcție de necesitate, de a modifica statele de personal prin reducerea numărului sau a statelor de personal, doar cu respectarea condițiilor stabilite la art. 88 din Codul muncii.

Una din condițiile stipulate la art. 88, alin. (1) din Codul muncii prevede dreptul angajatorului de a concedia salariații de la unitate în legătură cu lichidarea acesteia ori în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal doar dacă va emite un ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), motivat din punct de vedere juridic sau economic, cu privire la lichidarea unității ori reducerea numărului sau a statelor de personal.

La caz, din procesul-verbal nr. 6 din 26 noiembrie 2020 al ședinței consiliului de administrație al ÎS „EHGeoM” rezultă că administratorul-interimar Ștefan Vieru a pus în discuție problema posibilității recuperării pierderilor obținute în urma rezilierii contractelor de locațiune prin optimizarea statelor de personal, menționând că în statele de personal există funcții care nu au suport economic, se dublează și nu sunt caracteristice domeniului de activitate. Totodată a propus reducerea funcțiilor de administrator-adjunct o unitate vacantă, juriconsult o unitate vacantă, contabil-șef adjunct o unitate activă, economist 0,5 unități vacante, inginer la lucrările de proiect și deviz 0,5 unități vacante, paznic 3,5 unități active, îngrijitor încăperi 2 unități active, electrician-electronist 0,5 unități active. Consiliul de administrație a decis că administratorul-interimar Ștefan Vieru va asigura efectuarea unei analize mai profunde a impactului financiar în rezultatul funcțiilor active. (f.d.39-40)

Ulterior, prin ordinul nr. 136p din 10 decembrie 2020 administratorul-interimar Ștefan Vieru al ÎS „EHGeoM” a redus funcțiile de administrator-adjunct, juriconsult, economist 0,5 unități, inginer la lucrările de proiect și deviz 0,5 unități, electrician 0,5 unități, îngrijitor încăperi 2 unități, contabil-șef adjunct, electrician-electronist 0,5 unități. (f.d. 17)

Din analiza ordinului menționat rezultă că ÎS „EHGeoM” a ajuns la decizia de a modifica statele de personal în legătură cu necesitatea reducerii cheltuielilor de administrare și optimizare a statelor de personal în scopul excluderii dublării atribuțiilor funcționale.

Prin urmare se atestă că ÎS „EHGeoM” la emiterea ordinului cu privire la modificarea statelor de personal a respectat prevederile art. 88, alin. (1), lit. a) din Codul muncii și a motivat necesitatea inițierii procedurii de reducere a funcțiilor.

Galina Munteanu prin recursul înaintat a susținut că angajatorul a încălcat prevederile art. 42<sup>1</sup> din Codul muncii și anume dreptul acesteia prin neinformare referitor la reducerea numărului de personal cu 30 de zile până la emiterea ordinului nr. 136p din 10 decembrie 2020.

Acest argument este apreciat critic de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, deoarece art. 42<sup>1</sup> din Codul muncii se referă la dreptul salariaților de participare prin reprezentanții său la administrarea unității, inclusiv la luarea deciziilor care sunt legate de concedierile colective și nu se referă la dreptul personal al salariatei Galina Munteanu privind informarea despre reducerea funcției deținute de către aceasta. Dreptul Galinei Munteanu la informare este prevăzut la art. 88 din Codul muncii și a fost respectat de către ÎS „EHGeoM”.

În aceste circumstanțe Colegiul lărgit susține că instanțele de judecată corect au concluzionat că la caz nu sunt temeiuri de a anula ordinul nr.136p din 10 decembrie 2020 cu privire la modificarea statelor de personal în partea ce ține de excluderea funcției de contabil-șef adjunct, deoarece administratorul-interimar al ÎS „EHGeoM” era îndreptăți de a modifica stările de personal și de a reduce funcția de contabil-șef adjunct. Astfel, instanța de recurs reține că instanțele de judecată ierarhic inferioare întemeiat au respins pretențiile Galinei Munteanu cu privire la modificarea alin. 3 al ordinului nr. 136p din 10 decembrie 2020 prin excluderea funcției contabil-șef adjunct din lista funcțiilor necesare pentru a fi reduse și restabilirea funcției de contabil-șef adjunct în stările de personal pentru anul 2021, începând cu 01 ianuarie 2021.

În continuare instanța de recurs va verifica respectarea de către ÎS „EHGeoM” a procedurii de concediere a Galinei Munteanu în legătură cu reducerea funcției de contabil-șef adjunct urmare a modificării statelor de personal.

Conform art. 86, alin. (1), lit. c) din Codul muncii desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate.

În conformitate cu art. 88, alin. (1), lit. b), c) și h) din Codul muncii angajatorul este în drept să concedieze salariații de la unitate în legătură cu lichidarea acesteia ori în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal doar cu condiția că:

va emite un ordin (dispoziție, decizie, hotărâre) cu privire la preavizarea, sub semnătură a salariaților cu 2 luni înainte de lichidarea unității ori de reducerea numărului sau a statelor de personal. În caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, vor fi preavizate numai persoanele ale căror locuri de muncă urmează a fi reduse;

o dată cu preavizarea în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal, va propune în scris salariatului preavizat un alt loc de muncă (funcție) în cadrul unității respective (cu condiția că astfel de loc de muncă (funcție) există la unitate, iar salariatul preavizat întrunește cerințele necesare pentru suplinirea acestuia);

se va adresa organului (organizatorului) sindical în vederea obținerii opiniei consultative privind concedierea salariatului respectiv.

Potrivit ordinului nr. 139p din 14 decembrie 2020 Galina Munteanu a fost preavizată despre concedierea sa din funcția de contabil-șef adjunct la expirarea termenului de două luni din momentul preavizării, în legătură cu reducerea funcției urmare a modificării statelor de personal. S-a obligat serviciul personal să propună salariatei Galina Munteanu ocuparea altei funcții vacante la momentul preavizării. S-a acordat salariatei Galina Munteanu o zi lucrătoare pe săptămână cu menținerea salariului mediu pentru căutarea unui alt loc de muncă. S-a solicitat Comitetului sindical acordul la eliberarea din funcție a salariatei Galina Munteanu în legătură cu reducerea funcției ca urmare a modificării statelor de personal. (f.d.18)

Prin răspunsul nr. 2 din 14 decembrie 2020, președintele Comitetului sindical al ÎS „EHGeoM” a comunicat despre faptul că angajata Galina Munteanu nu este membru al organizației de sindicat, respectiv în conformitate cu punctele 1.4 și 6.5 din Contractul colectiv de muncă, organul sindical nu este în drept de a-și expune acordul privind eliberarea din funcție a acesteia. (f.d.76)

Instanța de recurs menționează că circumstanțele relatate denotă respectarea de către ÎS „EHGeoM” a procedurii de concediere a Galinei Munteanu în legătură cu reducerea funcției urmare a modificării statelor de personal, ori aceasta a fost preavizată conform art. 88, alin. (1), lit. b) din Codul muncii, iar acordul organului sindical nu este necesar, deoarece aceasta nu este membru al Comitetului sindical al ÎS „EHGeoM”.

Galina Munteanu a susținut că ÎS „EHGeoM” nu a respectat prevederile art. 88, alin. (1), lit. c) din Codul muncii și nu i s-a propus un loc de muncă vacant.

La acest segment instanța de recurs reține că conform art. 88, alin. (1), lit. d) din Codul muncii angajatorul va reduce, în primul rând, locurile de muncă vacante.

Din analiza materialelor prezentate rezultă că ÎS „EHGeoM” a respectat prevederile sus-citate și a redus funcțiile vacante și funcțiile a căror atribuții funcționale se dublează și anume administrator-adjunct și contabil-șef adjunct.

Cu referire la argumentul Galinei Munteanu precum că nu i s-a propus funcția de contabil-șef, care era ocupată de o persoană pensionară și care mai deținea și alte funcții în alte întreprinderi, instanța de recurs reține că, în sensul art. 88, alin. (1), lit. c) din Codul muncii, angajatorul are obligația să propună persoanelor a căror funcții urmează a fi reduse funcții vacante la momentul preavizării și nu funcții deținute de către alți angajați.

Din analiza atât a cererii de chemare în judecată, cât și a cererii de recurs rezultă că la data preavizării Galinei Munteanu, funcția de contabil-șef nu era vacantă și nu putea fi propusă Galinei Munteanu.

Astfel, instanța de recurs menționează că ÎS „EHGeoM” a respectat procedura de preavizare a Galinei Munteanu în legătură cu reducerea funcției de contabil-șef adjunct urmare a modificării statelor de personal și în temeiul art. 86, alin. (1), lit. c) din Codul muncii corect a emis ordinul nr. 20p din 11 februarie 2021, prin care Galina Munteanu a fost concediată în legătură cu reducerea funcției de contabil-șef adjunct, începând cu 12 februarie 2021. (f.d.19)

Colegiul lărgit conchide că instanțele de judecată ierarhic inferioare corect au respins pretenția Galinei Munteanu cu privire la anularea ordinului nr. 20p din 11 februarie 2021 cu privire la concediere, ori procedura de preavizare și concediere în legătură cu reducerea funcției de contabil-șef adjunct urmare a modificării statelor de personal a fost respectată de către ÎS „EHGeoM”, iar temeiuri de anulare acestuia nu au fost stabilite.

Instanța de recurs conchide că instanțele de judecată ierarhic inferioare corect au respins și pretențiile cu privire la restabilirea Galinei Munteanu în funcția de contabil-șef adjunct al ÎS „EHGeoM” și încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, deoarece s-a constatat că ordinul de concediere a fost emis legal și întemeiat de către ÎS „EHGeoM”. La fel, corect a fost respinsă și pretenția privind repararea prejudiciului moral, având în vedere respingerea integrală a pretențiilor cu privire la anularea ordinului de concediere și restabilirea în funcția de contabil-șef adjunct.

Galina Munteanu în susținerea pretenției cu privire la încălcarea de către instanțele de judecată a normele de drept procedural a invocat că cauza a fost examinată în lipsa contabilului-șef adjunct T. Ghimciuc, a cărei contract individual de muncă era suspendat în legătură cu aflarea în concediu de maternitate, iar prin ordinul nr. 136p din 10 decembrie 2020 această funcție a fost redusă.

Acest argument nu poate influența soluția instanțelor deoarece în prezentul litigiu drepturile contabilului-șef adjunct T. Ghimciuc nu sunt încălcate.

În condițiile relatate instanța de recurs concluzionează că atât Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cât și Curtea de Apel Chișinău corect au respins cererea de chemare în judecată depusă de către Galina Munteanu împotriva ÎS „EHGeoM” privind modificarea alin. 3 al ordinului nr. 136p din 10 decembrie 2020 cu privire la modificarea statelor de personal prin excluderea funcției de contabil-șef adjunct din lista funcțiilor necesare pentru a fi reduse, restabilirea funcției de contabil-șef adjunct în statele de personal pentru anul 2021, anularea ordinului nr. 20p din 11 februarie 2021 cu privire la concediere, restabilirea în funcția de contabil-șef adjunct al ÎS „EHGeoM”, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și repararea prejudiciului moral.

Necătând la corectitudinea respingerii cererii de chemare în judecată instanța de recurs conchide că instanțele de judecată ierarhic inferioare incorect au admis pațial solicitarea ÎS „EHGeoM” și au încasat de la Galina Munteanu în beneficiul ÎS „EHGeoM” suma de 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Această concluzie a fost criticată de către Galina Munteanu, care a menționat că la examinarea litigiilor de muncă prevederile art. 96 din Codul de procedură civilă se aplică doar dacă partea care a pierdut procesul este angajatorul.

La acest segment instanța de recurs menționează că potrivit art. 348 din Codul muncii, jurisdicția muncii are drept obiect soluționarea litigiilor individuale de muncă și conflictelor colective de muncă privind purtarea negocierilor colective, încheierea, executarea, modificarea, suspendarea sau încetarea contractelor colective și individuale de muncă, a convențiilor colective prevăzute de prezentul cod, precum și soluționarea conflictelor colective privind interesele economice, sociale, profesionale și culturale ale salariaților, apărute la diferite niveluri între partenerii sociali.

Reieșind din prevederile art. 350, lit. c) din Codul muncii, unul din principiile jurisdicției muncii este scutirea salariaților și a reprezentanților acestora de cheltuielile judiciare.

Conform art. 90, lit. i) din Codul de procedură civilă din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte și cheltuielile de asistență juridică.

Potrivit art. 353 din Codul muncii, salariații sau reprezentanții acestora care se adresează în instanțele de judecată cu cereri de soluționare a litigiilor și conflictelor ce decurg din raporturile prevăzute la art. 348 (inclusiv pentru a ataca hotărârile și deciziile judecătorești privind litigiile și conflictele vizate) sunt scutiți de plata cheltuielilor judiciare (a taxei de stat și a cheltuielilor legate de judecarea pricinii).

Astfel, din analiza prevederilor legii speciale Codul muncii rezultă cert că salariații în litigiile de muncă sunt scutiți de cheltuielile judiciare și lor nu li se aplică prevederile legii generale art. 96 din Codul de procedură civilă.

În prezenta speță obiectul conflictului derivă dintr-un litigiu individual de muncă apărut între salariața Galina Munteanu și angajatorul ÎS „EHGeoM”. Prin urmare, Galina Munteanu în calitatea sa de reclamant este scutită de la plata cheltuielilor judiciare inclusiv și cheltuielile de asistență juridică.

Totodată, instanța de recurs observă că ÎS „EHGeoM” nefiind de acord cu acțiunea înaintată de către Galina Munteanu, a solicitat instanței de fond respingerea acesteia și încasarea cheltuielilor suportate pentru asistența juridică în mărime de 6 000

lei, solicitare care a fost parțial admisă de către instanțele de judecată ierarhic inferioare.

În circumstanțele expuse și reieșind din prevederile normelor de drept material citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră greșită soluția primei instanțe, menținută de către instanța de apel, privind încasarea din contul salariatei Galina Munteanu în beneficiul ÎS „EHGeoM” a sumei de 2 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică or, reclamanții în acțiunile ce decurg din litigiile individuale de muncă prin lege sunt scutiți de la plata cheltuielilor judiciare inclusiv și a cheltuielile de asistență juridică.

În acest sens, nu pot fi reținute argumentele instanțelor de judecată ierarhic inferioare în susținerea admiterii acestei pretenții, deoarece prevederile art. 94 și art. 96 din Codul de procedură civilă, la caz nu au incidență, având în vedere că cheltuielile de asistență juridică pe care le pretinde ÎS „EHGeoM” derivă nemijlocit dintr-un litigiu de muncă, astfel speței sunt aplicabile prevederile art. 350 și art. 353 din Codului muncii.

Prin urmare, instanța de recurs concluzionează că instanțele de judecată ierarhic inferioare la examinarea cauzei nu au aplicat prevederile articolele 350 și 353 din Codul muncii, deși aceste prevederi urmau a fi aplicate, faptele ce circumscriu temeiului prevăzut la articolul 432, alin. (2), lit. a) din Codul de procedură civilă

În urma celor relatate instanța de recurs reține ca fiind întemeiat argumentul Galinei Munteanu precum că în speță nu sunt aplicabile prevederile art. 96 din Codul de procedură civilă, deoarece aceasta prin prisma Codului muncii este scutită de la plata tuturor cheltuielilor de judecată.

În concluzie, Colegiul lărgit relevă că în cadrul judecării cauzei, instanțele de judecată ierarhic inferioare au creat participanților la proces condiții obiective și echitabile pentru exercitarea drepturilor și obligațiunilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea între părți a dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art. 6 al Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului.

Astfel, având în vedere faptul că instanțele de judecată ierarhic inferioare au aplicat eronat normele de drept material ce reglementează compensarea cheltuielilor de asistenta juridică în litigii de muncă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond și de a emite în partea casată o nouă hotărâre, prin care a respinge solicitarea ÎS „EHGeoM” privind încasarea cheltuielilor suportate pentru asistența juridică.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 445, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Galina Munteanu.

Se casează parțial decizia din data de 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 07 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Galina Munteanu împotriva Întreprinderii de Stat „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru

absența forțată de la muncă, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată și anume în partea cheltuielilor de judecată și în această parte se emite o nouă hotărâre.

Se respinge cererea Întreprinderii de Stat „Expediția Hidro-Geologică din Moldova” cu privire la încasarea de la Galina Munteanu a cheltuielilor suportate pentru asistența juridică în mărime de 6 000 lei.

În rest, decizia din data de 16 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 07 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Maria Ghervas